

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

In Vicecuratores Ecclesiarum Parochialium, non Fratres Mendicantes sed
Presbyteri seculares, si tamen idonei haberi poterunt, asserendi. 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

oppidorum, villarum, & aliorum locorum, nec non Collegiorum, Societatum seu corporum ministeriorum & officiariorum mechanicorum, Rectorumque aliorum locorum vel communitatum, aut quocunque nomine vel titulo nominare se præsumunt, seu præsumant in futurum; in nonnullis Nostrarum Civitatis & Diocesis nec non Provinciae terminis, contra Dei Ecclesiam, suam extendentium potestatem temeritas sic excrevit, quod consuetudines & observantias vetustas & laudabiles, pia fidelium devotione introductas, non absque scrupulo hæreticæ pravitatis infringere moliantur, inhihendo, seu opem, operam, consilium, auxilium & favorem ad hæc præstando, aut aliis callidis & occultis machinationibus, seu condictis verbis aut factis perficiendo, ne tempore Exequiarum, ac in Septimis, Tricesimis, & Anniverlariis Parochianorum defunctorum, aut aliis quocunque tempore, panes, carnes, vel casei, seu pices, vinum vel cerevisia, seu candelæ vel denarii, aut aliæ res quælibet, prout juxta morem & consuetudinem prædictam earundem Ecclesiarum, Capellarum, vel Altarium, sub antiquis temporibus obtentum fuit, à Christi fidelibus utriusque sexus hominibus offerantur; ne etiam quis minus aut aliud, quam certam monetam, aut ejus valorem, aut Petias effractæ monetæ, aut consimile (in præjudicium Ecclesiasticæ libertatis, ac contra constitutiones & observantias memoratas) offerat temporibus antedictis; cum præmissa in Divinæ Majestatis offensam (à qua Majestate Laici præscripti suas merito sibi datas recognoscere deberent potestates) ac Ecclesiarum earundem ac consuetudinum & observantiarum prædictarum grandem perniciem tendere dinoscuntur: Nos hujusmodi ausibus nefariis occurrere cupientes, districtius inhihemus, ne quis, in modis præscriptis, vel aliis quibuscunque, dictas consuetudines infringat, aut infringere sive violare procuret, aut talia mandata vel statuta & novas consuetudines, immò verius corruptelas, de novo introducant, nec per se aliosve, quibuscunque machinationibus, condictis verbis vel factis qualitercunque efficiendo impediant, quo minus dictæ aut quævis aliæ Oblationes, Ecclesiis aut Ecclesiasticis personis quibuscunque, juxta vota fidelium, liberè offerantur: nec, ad prædicta facienda vel non facienda, dent consilium, auxilium, opem, operam, vel favorem publicè vel occultè.

Insuper districtè præcipiendo mandamus, ut in contrarium attentata, si quæ sint, revocent, & revocari procurent cum effectu intra mensem post publicationem hujusmodi Nostri statuti. Alioqui in omnes & singulos, in præmissis contrarium facientes, & in his aut aliquo

ipsorum inobedientes & rebelles, Excommunicationis sententiam, quam etiam ipsos per Ius commune incidisse reputamus, ferimus in his scriptis; à qua, nisi Reçtori Ecclesiæ, Capellæ, vel Altaris, cujus oblatio (ut præmittitur) impedita fuerit vel diminuta, de injuriis, damnis, expensis, & interesse, prius integrè satisfactum fuerit, nullatenus absolvantur. Volentes, quod universi & singuli Ecclesiarum Rectores, & eorum vices gerentes prædicti, quorum interest, præmissa suis Parochianis, singulis mensibus semel, publicare non omittant. Et, si Univerfitas in præmissis vel aliquo præmissorum deliquerit vel contra fecerit, Ecclesiastico supponimus Interdicto.

V. *Stationariorum seu Quæstuariorum Officia solis tantummodo Sacerdotibus concedenda.*

Item, statuimus & inhihemus, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, ne quis de Officio Quæstionatus Eleemosynarum se intromittat, nisi in sacris Ordinibus fuerit constitutus: nec Ambonem ad prædicandum populo, aut charitativa postulandum subsidia, aut Indulgentias sibi commissas insinuandum, vel aliud quam in eorum literis Apostolicis, vel Diocesanis Episcopi, continetur, exponendum, nisi in Sacerdotio constitutus, ascendere præsumat. Mandantes universis & singulis Diocesanis Nostri Capitulis & aliis ad quos talium constitutio dinoscitur pertinere, ne alicui, nisi secundum formam statuti, literas concedant, & extra istam formam concessas, quanto citius revocare procurent.

VI. *Contra deambulantes in Templis sub Officiis Divinis.*

Item statuimus, ne Canonici ac Beneficiati in Ecclesia, vagentur in Choro vel in Ecclesia, aut etiam intra Ecclesiam vel Cœmeterium de loco ad locum, nec stando vel sedendo inutiliter fabulentur, quamdiu inibi Divina peraguntur; sed moratè & distinctè in Choro intendant Divinis; sub pœnis privationis Fruçuum ad octo dies.

VII. *In Vicecuratos Ecclesiarum Parochialium, non Fratres mendicantes sed Presbyteri seculares, si tamen idonei haberi poterunt, asserendi.*

Item statuimus & ordinamus sub pœna Excommunicationis, quam ferimus in his scriptis; ne aliquis Reçtor aut perpetuus Vicarius

rius Parochialis Ecclesie seu etiam Capellae, ordinet, constituat, vel deputer aliquem Religiosum mendicantem vel non mendicantem, ad regendum & gubernandum seu officium Ecclesiam suam, vel ejus Vicariam seu Capellam, aut * alias vices suas committere talibus praesumat, modo alter idoneus commode haberi poterit, dolo & fraude seclusis.

* alias.

Datum, statutum, & ordinatum Coloniae, de consilio & in praesentia Venerabilium virorum Ambasiatorum & Nunciorum Reverendorum Patrum & Dominorum Suffraganeorum Nostrorum, Leodiensis, Trajectensis, Monasteriensis, Mindensis, & Osnaburgensis Episcoporum; ac Capitulum Ecclesiarum earundem, qui ad hoc missi fuerunt in multitudine copiosa; Anno Domini 1423, die Sabbathi, vigesima mensis Martii, sub sigillo Nostro, praesentibus impresso in testimonium praemissorum.

VIII. *Quibus de Concupinariis superius mandatum intelligendum.*

Theodericus, Dei gratia, sanctae Coloniensis Ecclesiae Archiepiscopus, sacri Imperii per Italiam Archicancellarius, Westphaliae & Angariae Dux, &c. Cum Nos nuper editioni Nostrorum statutorum Provincialium, in Sessionibus Nostrae Concilii Provincialis solemniter publicatorum, auctoritatem, consensum & operam dederimus: jura tamen & jurisdictiones aut libertates Suffraganeorum Nostrorum, & Ecclesiarum, aut aliorum quorumcunque Iudicum Provinciae Nostrae, tollere aut laedere, vel eos, ad aliquod verisimiliter impossibile, obligare non intendebamus nec intendimus. Idcirco, ad omnem ambiguitatem tollendam, quae circa statutum, pridem in hoc sacro Concilio contra Concupinarios editum, possit suboriri, declaramus, hoc statutum ad notorios Concupinarios, Concupinas in eorum habitationibus vel alibi publice detinentes, duntaxat extendi debere. Nolumus etiam, vigore dicti statuti, Nobis aliquam jurisdictionem acquiri vel ad Nos devolvi. Carolinam in generali Concilio Constantiensi approbatam, mandamus ab omnibus observari; ipsamque aliis constitutionibus statutorum Provincialium volumus inferam haberi.

Constitutio Carolina confirmata in Concilio Constantiensi, Sess. 19.

IX. *Contra haereses, praesertim Wicleficam seu Hussiticam, per id tempus sevientem.*

Haereses, haeticorumque Ioannis Wicleff, Ioannis Hufs, & Hieronymi de Praga, doctrinas erroneas anathematizamus, reprobamus, & totaliter condemna-

mus; asserentes cum Concilio generali Constantiensi, quod omnes huiusmodi Articuli, aut sunt piarum aurium offensivi, aut seditiosi, aut scandalosi, vel manifeste a fide devii, seu expressam haeresin continentes; prout in sententia lata contra dictos haeticos & ipsorum perversa dogmata, plenius continetur. Quapropter universos & singulos, subjectos Nobis, in virtute sanctae Obedientiae requirimus, & eis praecipiendo mandamus, quatenus, in spiritu virtutis Dei exurgentes, praedictorum haeticorum sequaces aut fautores vel receptatores, & eorum doctrinam reprobam cum opusculis memoratis, ubicunque illos seu illas contigerit reperiri, diligenter inquiratis, Nobisque Ordinario loci, aut alicui ex Inquisitoribus haeticae pravitatis, ad hoc a Sede Apostolica deputatis vel deputandis, prodatis vel reveletis, atque mediante iustitia (si non respuerint) exterminari fideliter procuretis. Nos enim omnibus, per Nostram Provinciam constitutis, confessis & contritis, qui ad hoc operam efficaciter dederint, aut qui in expeditione exercituum contra dictos haeticos profecti fuerint, de omnipotentis Dei misericordia, & sanctorum ac sanctarum Nostrorum Patronorum & Patronarum meritis aut precibus confisi, XL dies Indulgentiarum de injunctis eis poenitentis misericorditer in Domino relaxamus: Suffraganeos Provinciae Nostrae in Domino hortantes, ut his Nostris Indulgentiis similes in suis Civitatibus & Diocesisibus superaddant. Mandantes insuper omnibus & singulis Ecclesiarum Rectoribus, & eorum Vicariis seu Presbyteris, aliisque Praedicatoribus per Provinciam Coloniensem, quod in singulis sermonibus suis, ad populum faciendis, exhortationes faciant speciales ad inducendum populum congruis modis, ut orationes, jejunia, & alia pia opera, omnesque Presbyteri dictae Provinciae Nostrae, Missarum in solemnibus celebrandis, speciales Collectas & suffragia Nostro offerant Salvatori, quatenus Ecclesiae sanctae & veris Christicolis contra quoscunque persecutores aut rebelles ejusdem, praesertim dictam fidem impugnantes, largiri dignetur victoriam & triumphum.

X. *Cur singulis feriis sextis, circa meridiem, campana magna pulsetur; & cur item quotidie, mane & vespere, certorum ictuum pulsatio fiat.*

Item deinceps in singulis Civitatum & locorum Provinciae Nostrae principalibus Ecclesiis Collegiatis & Parochialibus, omnibus feriis sextis hora meridiei vel circa, in memoriam Passionis & mortis Domini nostri Iesu Christi,